

Amarillis : blij-eindend treurspel

<https://hdl.handle.net/1874/372208>

The image shows the front cover of an antique book. The cover is decorated with a traditional marbled paper pattern, featuring repeating, stylized floral or leaf-like motifs in shades of red, blue, and brown on a light tan background. The marbling is dense and covers most of the cover area. A vertical strip of plain, greyish-brown material, likely leather or cloth, runs down the spine edge on the left. In the center of the cover, there is a rectangular white paper label with a double-line border. The text on the label is printed in a black, serif font. The book's edges are worn, and the spine shows some fraying of the underlying board material.

Tooneelstukken

Te WINKEL

No. 941

J. LeWick

N. 43 1693

N 327

N 332

N 333

N 391

N 488.

N 660

N 704 1699

N 1049.

N 1082

Aan de HEER

ABRAHAM ALEWYN,

Op zyn Opera van AMARILLIS.

DE kracht der Liefde laat zig hooren,
O! Alewyn, in uw Gezang.

Dat kunste-kenners kan bekooren,

Met Damons droevige ondergang,

Die, van het lot ter neer geslagen,

In 't oog van zyn beminde bruid

De Tempel deur word uitgedraagen;

Hoe speelt de min zyn rol hier uit,

En dempt de loosheid onbesweeken.

De Godspraak lyd geen tegenspreken.

Mirtil, door 's medevryers doot

Ten top van zyne min gestegen,

Ziet nu in Amarillis schoot

Zyn lust en hartenwensch verkregen.

Die schoone in 't heimelyk gewont,

Kust, onder 't droevig Lyk beklagen

Vol min, zyn quynend hart gezont;

Dat zo veel smarten heeft gedraagen,

Toen by in ballingschap alleen

Zig voelde van haar min bestreên.

Maar gy, o! Damon, die haar liefde

Gewonnen had door uwe trouw,

Toen haare min uw borst doorgriefde,

Wy zien u sterven zonder rouw.

Al heeft de Blixem u geslagen,

In 't glaeyen van uw kuisse brand;

Uw Lyk, ten starren in gedraagen,

Door Alewyns beroemd verstand,

Zal eeuwig roemen, dat zyn dichtren,

Uw minnerampen doen verlichten.

D. BUYSERO.

PERZONADIEN

VAN 'T

V O O R S P E L.

CUPIDO.

DIANA.

V O O R S P E L.

Het Tooneel verbeeld den Hemel; in 't verschiez ziet men de throon van Cupido, die uit dezelve treet, hy is versiert met kroon en Scepter.

E E R S T E T O O N E E L.

CUPIDO.

IK zal noch uit den Hemel nederdaalen;
 Om aan Arcadie myn macht
 Te toonen, daar men my veracht.
 'k Laat myn Gezach braveeren noch bepaalen.
 Het minnevuur dient nergens uitgebluist.
 Want, schoon de vruchtb're akkers, beeken,
 De bergen, daalen, bosschen, streeken
 't Arcadisch volk verschaffen stille rust,
 Zal ik haar harten door de min ontfonken:
 En de onverschillendheid, die pest,
 In 't kort doen ruimen dat gewest,
 En sluiten haar in naare bergspelonken.
 Ik zal de Jeugd haast toonen, dat de min
 Alom op 's waerelds schouwtooneelen,
 Verliefdde rollen weet te speelen:
 'K zal 't wreedste hart doen leeven na myn zin.

T W E E D E T O O N E E L.

DIANA, CUPIDO.

DIANA.

GY schynt verstoort, wat is de reden,
 Heeft eenig sterveling ooit uw gebod,
 Zelfs 't Godendom uw groot gezach bespot,
 En uwe wetten overtreden
 Als ik? die scheutvry voor uw schichten ben,
 En door myn oeffening u niet erken.

CUPIDO.

Het is Arcadie, daar zy, myn machten
Bespotten, en verachten.

DIANA.

'T kan zyn, ó ja, dat gy Arcadie gebied'
En buigt, maar my, of die my dienen, treft gy niet.

CUPIDO.

'K heb Damon reeds getroffen met myn schichten:
Hy brand van Liefde, daar de maagt
Zyn min veracht, terwyl hy klaagt.
Maar men zal zien, wat Liefde kan verrichten:
Want Amaril, die onverschillend' leeft,
Zal in het kort de min waardeeren:
Myn Godheid zal die wreede leeren,
Wie dat ik ben, wat wet de liefde geeft.
Ik zal Sylvaan, verhit op 't jaagen,
De minneboeijens haast doen draagen.

DIANA.

Welaan, vaar voort, beproef uw kracht;
Zie hoe Diana met uw lacht:
Span vry uw minnetten;
'K zal u die vangst beletten.

CUPIDO en DIANA.

Welaan, vaar voort, beproef uw kracht.

Zie hoe { Diana } met u lacht.
 { Cupido }

CUPIDO.

Men geeft alom
De wácreld door,
De min gehoor;
Elk onderhoud myn wetten:
Het Godendom,
Noch 't menschelyk geslacht,
Bepaalt myn groote macht,
Dies zult gy 't niet beletten.
Want daar de mingebied,

Acht men uw godheid niet.

DIANA.

Men heeft met groot ontzach een lange reeks van jaaren,
Myn godheid aangebeên, gefinookt op myn altaaren.

Daar de oefening de Jeugd behaagt,

Word gy verbannen en verjaagt:

De ziel, door ed'ler drift geprikkelt en gedreeven,

Wraakt minnesslaverny;

En maakt zich zelve vry

Van laffe minnelust, om eens gerust te leeven.

CUPIDO en DIANA.

Wel aan, vaar voort, beproef uw kracht.

Zie hoe { Diana } met u lacht.
 { Cupido }

Kom, keeren wy. 't Begint op 't aardryk reeds te daagen,

De paarden van de Zon zyn in 't gareel geslaagen:

't Verflaauwt gestarnt valt van de kinnen neêr.

De Zon verspreit zyn stralen langs hoe meêr,

En lekt de morgen dauw { Diana } laat ons keeren;
 { Cupido }

CUPIDO.

Arcadie zal haast myn godheid hoog waardeeren.

Einde van 't Voorspel.

PERZONADIEN

Van 't SPEL.

SYLVAAN, *Jaager, verliefst op Amarillis.*

DORUS, *Knecht van Sylvaan.*

DAMON, *Harder, en minnaar van Amarillis.*

AMRU,

GIAFER, } *Egyptenaars.*

DELUKA, }

AMARILLIS, *Harderinne.*

GALATHEA, *Harderinne, en verliefst op Sylvaan.*

CUPIDO.

MONTAAN, *Bacchant.*

MYRTIL, *Harder, mede minnaar van Amarillis.*

LINCO, *Dienaar van Myrtil.*

NICANDER, *Hooge-priester.*

Reijen van

Danssen van

Egyptenaars.

Egyptenaars.

Harders en Harderinnen.

Harders en Harderinnen.

Bacchanten.

De vyf Zinnen.

Priesters.

Bacchanten.

Jaagers.

Winden.

Jaagers.

A M A R I L L I S,

*Bly-Eindend Treurspel.*E E R S T E B E D R Y F.
E E R S T E T O O N E E L.

*Het Tooneel verbeelt een aangenaam Dal, in't verschiet
Boschen en Bergen, en men ziet van langzaamer
hand, de nacht verdwynen, en de
Zon opklimmen.*

SYLVAAN.

Oe lieflyk gloeit het morgenlicht,
Zo aangenaam in ons gezicht:
Terwyl de dikke duitre wolken
Wegdeizen uit ons oog na de onderaard-
sche Volken.

Bekoorelyke dageraad;

Wat wellust is voor hem geschaapen,

Die buiten hoffelyke staat,

Verzelt met and're harders knaapen,

Genieten mach die eerste vrucht

Van uwe frisse morgenlucht.

Waar blyft gy, Dorus? hoe! moet ik u altyd wekken?

Kan't held're morgenlicht u niet ten bedde uittrekken?

T W E E D E T O O N E E L.

DORUS en SYLVAAN.

DORUS.

I K kom, myn Heer. Ik kom.

A. 5

SYL.

A M A R I L L I S,

SYLVAAN.

Is 't jaagtuig al gereet?

DORUS.

ô Ja.

SYLVAAN.

Foei, dat gy dus de dierb're tyd bestect
In ledigheid. Waar is myn spriet?

DORUS.

Hier.

SYLVAAN.

Haal de netten,
Om 't vluchtig wild zyn loop te stuiten, te beletten
Dat het niet uitspat, en des Jaagers list ontkoom,
Kom brengze hier.

DORUS.

Ik gaa.

SYLVAAN.

Wat zyt gy traag en loom.

DORUS.

'k Geloof het wel; 'k heb pas een uur of tien geslaapen,
En reeds ten bedde uit: ô! dat rekken, geeuwen, gaapen,
Trekt my weer in myn bed, daar my de slaapgod vleit.

SYLVAAN.

Verhaast u, hoort gy niet?

DORUS.

„O droeve dienftbaarheid!

„Was ik van u ontslaagen,

„Ik sloop geheele daagen.

D A R D E T O N E E L.

DAMON, SYLVAAN.

Waar heen, Sylvaan, waar wilt gy heen,
Zovroeg in 't veld, en op de been?
Wat drijf, wat yver noopt uw lusten,
Dat gy op 't bedde niet kunt rusten?

De voogels slaan noch geen geluit:
Men hoort alleen het zoet gefluit
Van uitgeleezen nachtegaalen.
Het morgenlicht schiet eerst zyn straalen.

De velden zyn bedauwt en nat,
Met droppels van kristal bespat.
Het is noch naauw'lyks aan het daagen.

Ei! zeg my, is de min u meede om't hart geslaagen?

SYLVAAN.

Het is geen liefde die my wekt,
En van de zachte pluimen trekt:

Gy weet, van overlang, dat ik de minnevlaagen
Verban, en dat myn lust alleen strekt tot het jaagen.

DAMON.

Vind gy dan in de jacht zo veel vermaak,
Dat gy die keurt te zyn de beste zaak?
Voor my, ik stel die lusten uit myn zinnen:
't Behaagt myn hart een schoone te beminnen.

SYLVAAN.

Die lasheid had Sylvaan van Damon nooit verwacht.

DAMON.

Is't minnen lasheid?

SYLVAAN.

Ja.

DAMON.

Dient schoonheid niet geacht,
En aangebeên?

SYLVAAN.

O neen!

DAMON.

Wat reden?

SYLVAAN.

't Krenkt de zinnen.

Wy dwaalen van het spoor der reden, als wy minnen.

DAMON.

(vreemt,

Van't spoor der reden? hoe! Sylvaan, dat dunkt my

Daar

Daar liefde godd'lyk is , dat gy haar glans beneemt
 Door av'regs oordeel, maar met regt veracht men't jaagen,
 Want de ouderdom moet van die lust de nasmart draagen.

S Y L V A A N.

De jonkheid zal zyn tyd nooit vruchteloos besteên ,
 Als hy zich onderhoud met nutte bezigheên :
 De ledigheid , als die vermeestert onze zinnen ,
 Baart vuile wellust , en uit wellust spruit beminnen.

D A M O N.

Sylvaan , gy zyt te zeer verslingert op de Jacht :
 Ach! voelde gy , als ik , de liefde en haare kracht ,
 Gy zoud met meer ontzach die godheid offer draagen.
 Maar , zeg my , wat vermaak men scheppen kan in't jaagen?

S Y L V A A N.

Is't niet een groot vermaak , te zien het schichtig hart
 In't uitgespannen net , zo hecht zo vast verwart ,
 Dat het des Jaagers list onmoog'lyk kan ontkoomen ?
 Of , als ik in het bosch , in schaduw van de boomen ,
 Met deze spriet of schietgeweer ,
 Na jachtgebruik , ga braaf te keer
 Het borstelige Zwyn met scherp geslepen tanden :
 Dan schep ik eerst vermaak. ik voel myn hart al branden ;
 Maar gy in tegendeel , rampzalig minnaar , blyft
 Verzoopen in de min , daar gy niet groots bedryft.

D A M O N.

Wie kwam ooit in zyn gedachten ,
 Ted're liefde te verachten ?

Daar de min zo zacht , zo zoet

Meeester word van ons gemoet :

Door wiens vuur wy wellust voelen ,

Als hy in ons hart komt woelen.

Wyl liefde 't minnend hart zo zachte wetten geeft ,
 Zeg , waarom dat gy ook niet na zyn wetten leeft ?

S Y L V A A N.

Rampzalig minnaar , gy zyt waardig te beklaagen ,
 Die in zo kleine zaak schept zu'k een groot behaagen.

En kent gy niet de plicht van 't edele gemoet,
Dat gy zo verr' verdwaaft, die laffe lusten voet?

DAMON.

O neen! Sylvaan, ik heb myn plicht nooit overtreden.

SYLVAAN.

Gy mint, dat's blyks genoeg, die buitenspoorigheden
Benevelen de ziel; die zich in smart verheugt,
En acht zyn ramp vermaak.

DAMON.

De jagt vernielt de jeugt.

De min, in tegendeel, vervroolykt onze zinnen,
En wekt de geesten door een god'lyk vuur van binnen.

SYLVAAN.

't Is schande, Damon, dat zo een verwyfde lust
Al't geen noch manlyk is, in u heeft uitgebluft.

DAMON.

Blyft dan deez' misdaad ongewrooken,
En straft gy niet, & minnegod!
Die op uw outer niet wil smooken,
Maar u veracht, beschimpt, bespot?

DAMON en SYLVAAN.

Verdwaalde } Harder } ei! verlaat dit droevig leeven,
De min alleen } Jaager }
De jagt alleen } kan u vernoeving geeven.

DAMON.

'k Zie daar Egyptenaars van verre in 't dal. Sylvaan,
Dat volk is afgerigt op strecken,
En weet van alle ding te spreken;
Men draag deez' zaak haar voor, en hoor' haar reden aan.

SYLVAAN.

Laaten wy die mocite spaaren:
'k Spreek met geen Egyptenaaren.
Wie op toovervonden let,
Wort met toovery besmet.

DA-

A M A R I L L I S,

D A M O N.

Zult gy dan 't verstant verdoemen?

Kunsten toovervonden noemen;

Die ons de ondervinding leert,

Als men overal verkeert.

't Reizen heeft zyn nut en voordeel,

't Geeft ons een doorsleepen oordeel.

S Y L V A A N.

Maar zeg my eens, onnoos'le knecht,

Hoe wort door haar 't geschil geslecht:

Daar yder volgt zyn drift, en acht die driften wetten,

En viert zyn lust den toom, wie zal het hun beletten?

Myn drift wort by my 't hoogft geacht,

Hoewel de waereld daar om lacht.

D A M O N.

Sylvaan, kan het u niet bekooren,

Een wyzer, als wy zyn, te hooren?

Die onverschillende en oprecht,

Ons zuiv're klaare waarheid zecht.

S Y L V A A N.

Voor my, 'k meen geen gehoor te geeven,

Aan die zo ongebonden leeven.

D A M O N.

'k Moet lachchen om uw laffe praat,

Gy meent dat het verstand in 't uiterlyk bestaat;

Voorwaar gy zyt berooft van zinnen.

Die ingeschaapendheid, zo godlyk! is van binnen.

En schoon die godlykheid zomtyds benevelt wort

Door 't lichaam, daar die geest is kwalyk in gestort,

Welk lichaam door zyn drift tragt wulps en los te leeven,

Zou daarom zulk een mensch geen lessen kunnen geeven,

Wyl yder een, die wulps te leeven is gewent,

Oin zulk een reden, best, de loop des waerelds kent.

S Y L V A A N.

Is dat waereld-kunde leeren,

Steets te doolen door het land,

Arm,

Arm, berooit en zonder kleeren?
Zyn dat blyken van verstand?
Is dat waereld-kunde leeren?
Rooven, moorden te begaan;
Jongen maagden te schoffeeren,
Daar het rot haar neêr komt slaan.
Is dat waereld-kunde leeren?
Beter waar 't, die eedgespannen,
Uit de waereld te verbannen.

DAMON.

Ei! wil my echter niet verlaten, maar blyf staan,
En hoor voor deez' tyd met geduld haar reden aan.
't Kan zyn dat hun doorsleepen oordeel,
Aan u of my geeft eenig voordeel.

VIERDE TOONEEL.

AMRU, GIAFER, DELUKA, *Egyptenaars.*

*Troepen van Egyptenaars, DAMON en SYLVA AN
aan de eene zyde van het Tooneel.*

AMRU, GIAFER en DELUKA.

Wylde zon aan de ooster poort,
Heeft de schaduwen verdreeven,
En zyn glans, die elk bekoort,
Ons verleent een lustig leeven,
Laat ons weder onvermoeit,
Slegs met buigzaam eelt geschoeit,
Voedzel voor het leeven vraagen,
Ons gegeven alle daagen,
Door een heil'ge milde hand,
Daar wy trekken door het land.

DELUKA.

Reisgenooten, om de morgen
Door te brengen zonder zorgen:

A M A R I L L I S ;

Is het billyk dat de mans
 Ons vermaaken door een dans.

Ballet van 4 Egyptenaaren.

A M R U.

Zyn wy arm, wy zyn te vreedē,
 Als wy moogen onze leeden
 Dekken met een wolle kleet,
 Voor de winter straf en wreet;
 Want de zoomer geeft geen kommer
 Noch verdriet, terwyl het lommer
 Van 't geboomt verstrekt het dak,
 Daar men dikmaals meer gemak,
 Als in hooven weet te vinden:
 Rykdom kan de ziel verblinden,
 Maar geen mensch geruster leeft,
 Als, die slegs zyn nooddruft heeft.

D E L U K A.

Hy kan eerst gelukkig leeven,
 Die vernoeging is gegeven:
 Want natuur ons alles geeft,
 Dat een mensch van nooden heeft.

A M R U.

Die de waereld wel bezeffen,
 Kunnen nimmer rampen treffen.
 't Wanke lot, ontroert hem niet,
 Die altyd op 't eeuwig ziet.

D E L U K A.

Laat de waereld ons verdoemen,
 En vry goddeloozen noemen;
 't Is een vuil en valsch gerucht,
 Want wy leeven onder tucht.

A M R U en D E L U K A.

Dwaasheid noemt ons tovenaaren,
 Om dat wy iets vreemts verklaaren;

Maar

Maar het is alleen verstant ,
Door natuur ons ingeplant.

DAMON.

Zyt gy Egyptenaars, die achter 't land gaan dwaalen ?

AMRU en DELUKA.

O ja.

SYLVAAN en DAMON.

Wy zyn bereit u dubbelt te betaalen,
Zog y een redenstryd beslecht,
En ons met reden onderrecht.

DAMON.

Hoortoe, 'k zal u de zaak ontleeden.

AMRU en DELUKA.

Wel aan, men luistert na uw reeden.

DAMON.

Ei! zeg my, zo 't u is bewust,
Wat drift, wat hartstocht, of wat lust
U zouw van deze twee behaagen,
De min te volgen of het jaagen.

AMRU en DELUKA.

O wonderlyke lust!

Gy zoekt van ons een zaak te hooren,
Die niemand is bewust.

Want de eene zal de jagt bekooren,
En de and're volgt de zachte min,
Dus leeft een yder na zyn zin:

De zucht van 't geen wy 't meest beminnen,
Vind nooit geen weergaade in de zinnen,
Maar zo gy zyt beluft te hooren, wat verstand
Door ondervinding leert, geef my uw rechterhand.

DELUKA tegens Sylvaan.

Gy zyt genegen tot het jaagen,
'k Weet dat gy met de liefde lacht.

AMRU tegens Damon.

U is de min om 't hart geslaagen,
Maar uwe liefde wort veracht,

A M A R I L L I S,

Zo moet gy hoopeloos beminnen,
En krenken dag en nacht uw zinnen.

D A M O N en S Y L V A A N.

't Zyn wond'ren die gy melt:
Wy zullen onze gift vergrooten,
Zo gy ons nu voorस्पelt,
't Geen 't noodlot met ons heeft beslooten.

D E L U K A *tegens Sylvaan.*

Gy, vlytig Jaager, zult in 't kort
Beminnen, en de Jagt verlaaten;
En schoon gy minnetraanen stort,
't Geliefde zal u echter haaten;
Dewylzy uwe vriend bemint,
En slaat uw klagten in de wind.

S Y L V A A N.

„Hoe kan een ed'le ziel, een ed'le zaak verachten?
„Dewyl geen lafheid valt in edele gedachten.
„Hoe kan ik volgen laffe min?
„Wyl ik, door ed'ler zucht gedreeven,
„Meen zo rampzalig niet te leeven,
„En stellen 't Jaagen uit myn zin.

A M R U *tegens Damon.*

Gy, minnaar, zult eerlang de vruchten
Genieten van uw droevig zuchten,
Tot mind'ring van uw zielsverdriet.
Zy zal uw min met weérmin loonen,
Maar 't Godendom zal u haast kroonen,
Den heemel duld uw trouwdag niet.

D A M O N.

O groote Goden! moet ik hooren
Die lydelooze hoon, die smaad?
Neen, 'k zal haar met dit staal doorbooren,
En dempen dat boosaardig zaad.

Egyptenaars binnen.

S Y L V A A N.

Ik heb u zulks gezegt te vooren,

Gy waart belufft hen aan te hooren.
Klaag vry uw smart vergeefs de lucht,
Het Heidens rot is reeds gevlucht.

DAMON en SYLVAAN.

Wat dolle drift benevelde onze zinnen?
Dat wy raadpleegen onbedacht
Met dat boosaardig vuil geslacht,
Wat dolle drift benevelde onze zinnen?

DAMON.

Maar zacht, ik zie daar Amaril,
Haar glans, en ziels bekoorlykheden,
Die zullen plyten voor myn reden,
Zy nadert, houden wy ons stil.

VYFDE TOONEEL.

AMARILLIS, GALATHEA, DAMON, SYLVAAN, *Reijen van Harders en Harderinnen.*

AMARILLIS.

(len,

Hier in dit bloemryk dal, daar nu myn schaapen dwaan-
Bevryd voor 't steeken van de middag zonnestraalen,
Terwyl het lommer van 't geboomt dat vuur verdooft,
Is 't veilig: want de wolf, die alles steelt en roofst,
Kwam nimmer hier: 't land is gezuivert van die pesten,
Die 't vee verscheuren, om met vleesch haar vet te mesten;
Zo graaft 't onnosse dier heel tierig, onbevrees
In 't weelig kruid, wiens geur vervrolykt onze geest.

De Reijen herbaalen.

Zo graaft 't onnosse dier heel tierig, onbevrees
In 't weelig kruid, wiens geur vervrolykt onze geest.

SYLVAAN, AMARILLIS, DAMON en GALATHEA.

Wat is ons al rust gegeven,
In 't vermaak'lyk buiten leeven.
't Is zo aardig, 't is zo zoet,
Alles wat den Landman doet;

A M A R I L L I S ;

Aldeez' lieffelyke strecken,
 't Ruifchen van de klaare beeken,
 't Pluimgediert, dat geestig kweelt,
 's Landmans oog en ooren streelt:
 Hy verheugt zich onder 't lommer
 Van 't geboomt; hem treft geen kommer,
 Niemand weet hier van verdriet;
 Hooffsche staatzucht plaagt hem niet.

A M A R I L L I S.

Zyt vroolyk, speel en dans in 't groen, gy harders knaapen,
 En harderinnen, hier is niet als vreugd geschaapen:

't Buiten leeven maakt ons vry
 Van de hooffsche slaaverny.

Ballet van Harders en Harderinnen.

De Reijen herbaalen

Wat is ons al rust gegeven,
 In 't vermaak'lyk buiten leeven:
 't Is zo aardig, 't is zo zoet,
 Alles wat den Landman doet:
 Aldeez' lieffelyke strecken,
 't Ruifchen van de klaare beeken,
 't Pluimgediert, dat geestig kweelt,
 's Landmans oog en ooren streelt:
 Hy verheugt zich onder 't lommer
 Van 't geboomt; hem treft geen kommer,
 Niemand weet hier van verdriet,
 Hooffsche staatzucht plaagt hem niet.

Z E S D E T O O N E E L.

DORUS, met netten geladen. SYLVAN.

DORUS.

MY ook niet; maar dat netten draagen,
 Voor dag en dauw te moeten jaagen;
 Den heele nacht 't vervloekt gehuil
 Van onze Pyl, van Snel en Uil,
 En Vlak, de leghond, aan te hooren,

Wie droes kan zulk muzyk bekooren?
Die beesten willen zelfs by nacht
En onty met geweld ter jagt:
Dies moet ik vaak het leger ruimen,
Myns ondanks, en de zachte pluimen.
O Lastbaar juk! O ziels verdriet!

SYLVAAAN.

Wat zegt gy?

DORUS.

Ik zeg anders niet,
Alsdát ik wensch te zyn ontslaagen
Van myn bediening en van 't jaagen:
'T valt my te zwaar.

SYLVAAAN.

O laffe bloed,
Ondankbaar mensch, zult gy, het goed
Aan u gedaan met kwaad beloonen?
Durft gy uw Heer zo schendig hoonen?

DORUS.

Vergeef het my, myn Heer.

SYLVAAAN.

O smaat!

Vergeet gy dus uw plicht en staat?
Kom volg my.

DORUS.

'K zal. „o dukers jaagen!
„Wanneer word ik van u ontslaagen?

Einde van het eerste Bedryf.

AMARILLIS.

TWEEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

AMARILLIS, DAMON, GALATHEA.

AMARILLIS en GALATHEA.

'T Lieflyk dal, 't bekoorlyk lommer
Van het bladerryk geboomt,
't Beekje, dat zo geestig stroomt,
Vaagt van 't harte druk en kommer.

DAMON.

Ja, Amaril, het heeft zyn reden
Te pryzen de bevalligheden,
Die vrouw natuur zo mild schonk dit gewest.
Maar, wie uw schoonheid ziet, zal haast de rest,
Aanbiddeleyke maagd, verachten.

AMARILLIS.

O Damon! waar zyn uw gedachten?
Dat gy deez' schoonheid, zo gemeen,
Zo slecht, zo ongeacht en klein,
Stelt boven de volmaakste giften,
Waar uit de sehranderste geen mislag weet te ziften.

DAMON.

O schoone maagd! bestraf my niet;
De min is meester van myn zinnen.
Maak doch een eind van myn verdriet,
Laat my niet hoopeloos beminnen.
Het is alreê zo lang geleên,
Dat ik uw glans heb aangebeên,
Ik schrei, als ik herdenk aan die ontelb're nachten,
Die ik heb doorgebracht in droeve minneklagten.

AMARILLIS.

'T is schande, dat een man zo laffe traanen stort,
En dat zyn ed'le geest door min gepynigt word.
Maar, waarom tracht gy my een zachte rust te ontrooven?
Waar,

Waar van ik kan myn zelv' zo veel geluk belooven.

D A M O N.

Hy is verdwaalt, die dwaas gelooff,
 Dat men een maagd haar vryheid rooff,
 Waar aan men zich door 't huwlyk gaat verbinden:
 Geen eerlyk man was ooit zo laf
 Dat hy zyn lief geen vryheid gaf:
 O neen! gy zult het anders ondervinden.

A M A R I L L I S en G A L A T H E A.

Zo word de onnozelheid misleit,
 Wanneer een minnaar netten spreit,
 Door minnelonken t'zaam geweeven:
 Het aas, dat hy in 't gaaren strooit,
 Zyn woorden geestig opgetooit:
 Wy, door een graage lust gedreeven,
 Geraaken in dat net, als van verstand berooft.
 Straks haalt den minnaar ons het gaaren over 't hooft.

D A M O N.

Het jeugd'ig bloed geeft ons verlicfde zinnen,
 Als 't drittig en vol vuur door de ad'ren woelt en speelt,
 En van dat vuur de ziel, die 't aanroert, mededeelt.
 Wy zyn verplicht malkand'ren te beminnen.

A M A R I L L I S.

Vervolg niet meêr myn teêr gemoed;
 O Damon! 'k wil dat gy uw vlammen zult bedekken.
 Verjaag de lusten die gy voed:
 't Lust my alleên te zyn: 't is tyd, gy moet vertrekken.

D A M O N.

Schoone Amaril, wyl gy gebied,
 Dat ik, die u zo teêr bemin, u zal verlaaten:
 Ei! weiger my deez' gunste niet,
 Zo gy my niet bemint, dat gy my niet zult haaten;
 Zo lyt myn minnend hart min pyn,
 Wanneer ik van u af moet zyn.

Damon aan de eene zyde, en Amarillis aan de andre zyde binnen.

A M A R I L L I S ;

G A L A T H E A .

1. *Vaars.*

Hoe gelukkig is een maagd ,
 Die de minnaars kan ontvonken
 Door bekoorelyke lonken,
 En aan yders oog behaagt.
 Amaril, erken 't vermoogen,
 Van de straalen van uw oogen ;
 Laat uw strafheid, buig uw zin :
 Loon de min met wedermin.

2. *Vaars.*

Dus zal het bezielt albast
 Van uw net gevormde leeden,
 Van veel minnaars aangebeeden,
 Steets gedient en opgepast,
 Zyn volmaakter als voor dezen :
 Mogt ik Amarillis wezen,
 'K wed ik Damons trouwe min,
 Niet verbande uit hart en zin.

Rampzaal'ge Galathè, getroffen door de schichten
 Der liefde, die uw hart tot ted're min verplichten :
 Wat wederhouwt u, daar die drift u gaande maakt,
 En die gy mint, niet is van 't minnevuur geraakt,
 Dat gy uw smart niet meugt aan het geliefde ontdekken ;
 En zo gy 't doet, dat zulks u moet tot naadeel strekken.
 O al te wreede plicht, die ons zo nauw verbint !
 Wist gy, Sylvaan, hoe teêr u Galathè bemint,
 Kost gy die vlammen uit de straalen van deze oogen
 Begrypen, ach ! uw hart wierd met myn smart bewoogen.

Wreede min,
 Is 't uw zin,
 My te plaagen ?
 Zal myn hart
 Minnesmart
 Moeten draagen ?

En, strekt het troosteloos beminnen tot myn straf?
 Blusch 't vuur dat my verteert, of scep me vry in 't graf.
 Maar, wyl ik vruchteloos moet storten deze klagten,
 Engy, o wreede min! myn smart niet wilt verzachten:
 Zal ik myn minnegloet ontdekken, schoon de wet,
 De reden, en de plicht der maagden, zulks belet.

Wie komt my hier dus te stooren?
 Het is Amaril, wiens gloed
 Alle Harders kan bekooren.
 Schoonheid is het grootste goed.

T W E E D E T O O N E E L.

AMARILLIS, GALATHEA.

AMARILLIS.

Zouw liefde van my zegepraalen?
 En zoude ik wel zo ver verdwaalen,
 Dat ik my bragt in dat verdriet?
 Zoud ik myn vryheid zo verliezen,
 En daar voor slaaverny verkiezen?
 Ô Neen! Ô neen! dat doe ik niet.
 'K verban de droeve minnevlaagen:
 Zy zyn te lastig om te draagen.
 De min is kwelling voor 't gemoed.
 'K laat and'ren, die het lust beminnen,
 En stel die driften uit myn zinnen.
 De vryheid is het grootste goed.

GALATHEA.

Konde ik zo gelukkig leeven,
 Ik bezat het grootste goed:
 Maar 'k moet my nu overgeeven,
 Aan de drift van myn gemoed.
 Want Sylvaan kan my behaagen,
 De eenigste oorzaak van myn klaagen.
 Waar door ik slaaverny verkies,

En acht die winst meêr als 't verlies.

Binnen.

A M A R I L L I S.

Bekoorlyke eenzaamheid, 'k heb uw bevalligheden
 Met hart en ziel gezocht, geprikkelt door de lust;
 Nu zal ik in uw schoot een zachte en stille rust
 Genieten, want de slaap bekruipt myn matte leeden.

D A R D E T O O N E E L.

CUPIDO, daalt in een wolk van boven, en daar uit tredende,
 word van de vyf Zinnen gevolgt, die van achteren
 de schermen koomen, het Gevoel is met kroon en scep-
 ter versiert, A M A R I L L I S slaapende.

CUPIDO.

IK, die gebiede de oppermachten,
 En alle harten kan verzachten;
 Ben uit den heemel neêr gedaalt,
 Om Amaril haar hart te ontvonken;
 Want haar bekoorelyke lonken,
 Waar meê zy yder een bestraalt,
 Doen Damons minziek hart, door ted're liefde blaaken:
 Haar ongevoelig hart zal ik gevoelig maaken.

Gy, Zinnen, die de min ten dienste zyt,
 Vangaan een dans, vertoef niet, toon uw vlyt,
 En werk op Amaril haar zinnen,
 Zo is die schoone te verwinnen.

*De vyf Zinnen maaken een Dans. Het Gevoel raakt aan,
 onder 't dansen, met zyn sceppter het hart van Ama-
 rillis, die slaapt.*

CUPIDO.

Ik ben voldaan. Verlaat dit dal:
 Want Amaril begint te ontwaaken;
 Ik weet dat zy haast voelen zal,
 Hoe liefde kan haar borst doen blaaken.
Cupido in de wolk naa boven, en de vyf Zinnen binnen.

AMARILLIS.

O goon ! wat onrust koimt myn zachte rust te stooren ;
Ik zocht myn rust , maar 'k heb die door de rust verlooren :

O droeve slaaplust ! die myn vryheid heeft gerooft ,
Daar gy in tegendeel my wellust had beloofd .

Ik docht , de sluimering verzacht zomtyds de zorgen ;
Maar 'k wist niet dat een slang lag in dat kruid verborgen .

Nu voel ik , o verdriet ! de droeve minnepyn .

Nu weet ik , groote Goon ! wat is verliest te zyn .

Ach ! Damon , wat al smart hebt gy om my geleeden ,
Hoe lang my opgepast , geviert en aangebeeden :

Maar myn afkeerigheid heeft Damon steeds gehoont .

Beproof nu hoe myn hart stantvalligheid beloont .

Doch het is beter noch gewacht ,

En deze zaak eerst overdacht :

Misschien heeft Damon my verbannen uit zyn zinnen

Ik dien my best van veinzery ;

Want veinzen staat de meisjens vry ,

Zo kan men lichtelyk de Jongmans overwinnen .

Maar , 'k zie daar in het bosch Sylvaan

Hy moest deez' reden niet verstaan :

Ik ben belust hem te ondervraagen ,

Wat hy heeft opgedaan met jaagen .

VIERDE TONEEL.

AMARILLIS, SYLVAAN.

AMARILLIS.

Sylvaan , wat voert u hier in 't open veld ? ik docht ,
Dat men het groffe wild in wildernissen zocht .

SYLVAAN.

(gen,

'k Vervolgde een hart op 't spoor , en branden van verlan-
Om 't dier , dat boschwaart in gevlooden was , te vangen :

Maar , wyl het zich verbaalt in 't kreupel bosch verstak ,

Daar ik de telgen , dicht in een gevlochten , brak

En

En stukken scheurde, want ik zocht daar door te koomen,
 Heb ik, na zo veel vlyt, het dier noch niet vernoomen.

Doch schoon myn brandend hart dat groot verlies be-
 klaagt,

Voel ik noch grooter pyn, die myne boezem knaagt,
 Om dat ik vruchteloos 't hart volg met groot verlangen,
 En gy myn hart, helaas! weet door uw oog te vangen;
 Uw oog heeft my gewont; dat licht vol godd'lykheid
 Steekt alles in de brand, daar het zyn straalen spreit.

A M A R I L L I S.

Sylvaan, hoe kunt gy u tot minnen noch begeeven,
 Daar eer de Jagtgodin pleeg buiten min te leeven?
 't Schynt my onmoog'lyk, dat een jager liefde kent,
 Die tot de jagt als gy, van kindsbeen is gewent.

S Y L V A A N.

Ach! Amaril, gy zyt verdwaalt; 't is buiten reden,
 Te denken dat de min deez' boezem niet kan kneeden.

Schoon wel eer de Jagtgodin

Leefden buiten slaafsche min:

Scheutvry voor zyn scherpe schichten;

Schoone maagd, dat stelt geen wet,

Die de Jaagers ook belet

Aan een maagd haar te verplichten.

Ach! Amaril, wat hart is scheutvry voor de min?
 Hy sluipt daar 't hem gevalt en lust den boezem in.

A M A R I L L I S en S Y L V A A N.

I.

A M A. Wyl gy zyt }
 S Y L. Schoon men is } gewent te jaagen,

A M A. Kan de min { u niet }
 S Y L. { ons ook } behaagen.

A M A. Want die God { hoe }
 S Y L. { zo } groot van kracht,

A M A. Word by { u niet }
 S Y L. { ons ook } hoog geacht.

S Y L.

2.

SYL. Hoe zouw my de jagt } behaagen?
 AMA. Hoe zouw u de min }

SYL. Daar { de min myn hart komt plaagen.

AMA. { uw lust strekt tot het jaagen.

SYL. Amaril, }
 AMA. O Sylvaan! } gy zyt verdwaalt,

SYL. Want de liefde } zegepraalt.

AMA. Want het jaagen }

AMARILLIS.

Het lust my niet die reden te betwiften:

'k Wil om die zaak niet langer tyd verkwiften,
 Ik schuw de plaats daar een verliefde klaagt,
 Die zonder hoop de minneboeijens draagt.

SYLVAAN.

Wreede Amaril, men heeft my niet bedroogen:

Uw marm're hart is zonder mededoogen,

Want als een minnaar zucht, en bid, en smeekt, en vleit,

Rust gy gerust op 't bed van onverschillendheid.

Maar 'k zal, zo't noodlot wil, my van uw minnaar wreeken.

Of Damon, of Sylvaan zal nooit van min meêr spreken.

Ik zal myn wraak voldoen, verwacht zyn of myn dood,

Na het geval Sylvaan begunftigt of verftoot.

AMARILLIS.

Ga, wreede, boet uw lust, gy hebt nooit gunst te wachten

Van my, die, om uw aard, u eeuwig zal verachten

Einde van het tweede Bedryf.

A M A R I L L I S,
D A R D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

D A M O N, S Y L V A A N.

D A M O N.

Hier is de plaats, hier is het dal,
Daar my 't veranderlyk geval
En hoop en wanhoop deê gevoelen:
Twee driften, die gesmeet in een,
Myn minnend hart zo fel bestreên.
Zal nooit de min in my verkoelen?

S Y L V A A N.

O ja! 'k weet middel voor uw smart.

D A M O N.

Wat middel?

S Y L V A A N.

Kom, doorboor myn hart,
Gy zult uw medeminnaar dooden.

D A M O N.

Gy, meedeminnaar? groote goden!

Wat hoor ik?

S Y L V A A N.

Ja, het geen gy hoort,
Is waarheid: zyt met recht verstoort.

'k Min Amaril.

D A M O N.

Helaas!

S Y L V A A N.

Gy kunt uw plicht betrachten.

D A M O N.

„Zal 't wreede noodlot nooit myn hartewond verzach-

S Y L V A A N.

Myn min is lydeloos. Ik min uw Amaril.

Sa! trek uw zydgeweer: zo slechten wy 't geschil.

D A -

DAMON.

3, Vergeef my, groote Goôn! dat ik, door zucht gedreeven,
 3, Myn zelf verdedig, om niet zonder eer te leeven.

SYLVAAN.

Vaar voort, een van ons twee moet sneuv'len, na't geval
 My of myn vyand met haar gunst bestralen zal.

DAMON.

Wel aan, wyl't anders niet kan weezen.

DORUS.

Ach! Hemel, ik begin te vreezen. *Zy wechten.*

Twee zulke helden handgemeen.

Gewis blyft van die twee wel een.

Waar zal zich Dorus nu versteeken?

Dorus wykt aan de eene zyde.

DAMON.

Ik zal my van myn hoonder wreeken.

SYLVAAN.

Of ik.

DAMON.

3, Verwacht myn lot.

SYLVAAN.

Ik sterf van ongeduld.

DAMON.

O goden! sta my by; ik lyde zonder schuld.

SYLVAAN.

De Goôn zyn voor u doof, gy zult het duur betaalen.

DAMON.

Of gy.

SYLVAAN.

Na't noodlot wil.

DAMON.

Goôn! wil uw wraak bepaalen.

Helaas! ik ben gewont.

Damon binnen.

DORUS.

Dat's goed: myn meester is gezont,

En

A M A R I L L I S,

En Dorus die gevoelt geen wonden.
Geen van ons twee behoeft verbonden.

S Y L V A A N.

Nu zal ik Amaril haar hart
Doen mededeelen in myn smart :
Nu is haar trotsheid te verzachten :
Zy kan Sylvaan nu niet verachten ;
't Is reden, dat zy myn manmoedig hart waardeert,
Nu dat myn dappere arm de lafheid overheert.

T W E E D E T O O N E E L.

S Y L V A A N, A M A R I L L I S, D O R U S.

MYn schoone.

S Y L V A A N.

A M A R I L L I S.

Wreed.

S Y L V A A N.

Zult gy nu myn min beffraalen

Met wedermin?

A M A R I L L I S.

Waarom?

S Y L V A A N.

Zo kan ik adem haalen.

A M A R I L L I S.

Wat reên?

S Y L V A A N.

Ach! Amaril, zyt gy zo wreed van zin,
Dat gy niet lyden wilt, dat ik u teêr bemin?

A M A R I L L I S.

Wat raakt my uwe min? gy kunt my niet behaagen.

S Y L V A A N.

Wyl Damon van uw min nooit de eere weg zal draagen,
Is 't billyk, dat myn min u eens aan 't harte raakt :
En dat gy van myn smart, die 'k ly, een einde maakt.

A M A

AMARILLIS.

Hoe! Damon? dit verhaal kan my niet goeds voorspellen.

SYLVAAN.

Myn Amaril, wil toch uw ziel te vreden stellen.

Uw Damon leeft niet meer.

AMARILLIS.

Helaas! ô droeve reën!

Wat dolheid bragt u tot die buitenspoorigheên?

SYLVAAN.

Myn liefde, ô Amaril!

AMARILLIS.

Vermete! verraader!

SYLVAAN.

Schep moed, myn lief, schep moed.

AMARILLIS.

Wat droefheid trof my nader?

SYLVAAN.

„Helaas! dat Amaril ook zo ter harte nam

„Myn finart, 'k leê met gedult de droeve minnevlam.

Myn lief, voldoe myn lust.

AMARILLIS.

Weg, snoode, ontvlucht deze oogen:

Ach! hadden zy, gelyk uw staal, zo groot vermoogen,

Haar straalen troffen u, ô godvergeeten Beul!

SYLVAAN.

Myn ziel, hoe dus verwoed?

AMARILLIS.

Verwacht hier troost noch heul.

„Maar zou Sylvaan, dewyl hy mind, my ook misleijen,

„En door een valsçh verhaal zyn minnenetten spreijen?

„'k Zal hoopen, tot ik ben van alles recht bewull:

„En stellen onderwyl myn minnend hart geruft.

Sylvaan, 't zy hoe het zy, gy hebt nooit gunst te wachten.

SYLVAAN.

Mag dan de hoop van min nooit streelen myn gedachten?

En moet ik hoopeloos beminnen? Amaril,

C

Waar-

Waarom zo stuurs van zin? ò goden! is't uw wil
 My vlammen te doen voelen,
 Om nimmer te verkoelen?

A M A R I L L I S.

'k Lach met jaegers vrijery;
 Het kwam nooit in myn gedachten,
 't Oor te leenen aan haar klagten:
 'k Hou my uit die slaaverny.
 Want 't zou my in 't kort berouwen,
 Op haar eeden te vertrouwen;
 Schiet het haar slechts in den zin,
 Straks zyn zy weêr boschswaart in.

S Y L V A A N.

Veracht gy die de jacht beminnen?
 'k Verban in tegendeel de min weêr uit myn zinnen:
 Zo leeven wy altyd in rust,
 Gy volgt uw zinlykheid, ik wederom myn lust.

1.

„ Verdoolde zinnen,
 „ Hoe kwam de min
 „ Deez' boezem in?
 „ Wie liet hem binnen?
 „ 't Bedwelmt vernuft,
 „ Terwyl myn borst had ingezoogen
 „ 't Vergif door 't lonken van haar oogen,
 „ Heeft toen gezuft.

2.

„ O wreede liefde!
 „ Waar vind ik heul?
 „ 'k Ben Damons beul,
 „ Die ik doorgriefde.
 „ Deze euveldaad
 „ Doet my de gunst der Goôn verliezen,
 „ Wat weg staat my nu te verkiezen,
 „ In deze staat?

Sylvaan wandelt een weinig heen en weêr.

AMARILLIS.

Meisjes, zacht en teêr van zinnen,
 Laat geen jaagers u verwinnen,
 Die, in Bosschen woest en naar,
 Buiten vrees van doodsgevaar,
 Dikmaals haar te los begeeven;
 Maar wenscht gy gerust te leeven,
 En, na hart en zin gepaart,
 Zo verkiest een zachter aart.
 „Doch, laat ik onderstaan of 't waarheid is of loogen,
 „Of Damon is gewont, dan of ik ben bedroogen.

Amarillis binnen.

DORUS.

't Is waarheid, Schoone, neem geduld,
 Maar zeker, 't was uw minnaars schuld.

SYLVAAN.

Nu ben ik wederom ontslaagen
 Van lasse minnelust, het jaagen
 Heeft eindelyk gezegepraalt,
 Nu Amaril my wreed onthaalt,
 Kom, Dorus, volg my, laat ons weder 't Bosch in treden:
 Deze oeff'ning voegt my best. 'k Verban de dardelheden
 Van het verliest gemoed,
 Dat lasse wellust voed.

DORUS.

En zo ik mogt verkiezen,
 De jagt te volgen, of de min,
 Zoud gy uw knecht verliezen.
 Ik stelde 't jaagen uit myn zin,
 En liet my leijen van de minnelusten,
 Daar 't hun gevallen zouw om eens te rusten.
 Maar 'k zie daar Galathé alleen,
 En vol gedachten herwaards treên.

SYLVAAN.

'k Verwacht haar. moogelyk zal Galathé my spreken
 Van Amaril, die licht haar minnaars dood wil wreken.

HElaas!

GALATHEA.

SYLVAAN.

Zucht gy?

GALATHEA.

O ja.

SYLVAAN.

Om wie?

GALATHEA.

Om u.

SYLVAAN.

Om my!

Waarom heeft Galathé doch zo veel medely
Met een rampzalige, die, door de min gedreeven,
Als een verwoede beul, myn halsvriend bragt om 't leeven.

GALATHEA.

Gy dwaalt, Sylvaan.

SYLVAAN.

Waarom?

GALATHEA.

Wyl Damon leeft.

SYLVAAN.

O neen!

Gy stelt dit knaagende gemoed zo niet te vreên. (deel,
Voor my te ontveinzen 't geen ik weet, geeft na myn oor-
Aan u, noch my, die 't raakt, het minste nut of voordeel.

GALATHEA.

Geloof my, Damon leeft. 't is waar, hy is gewond,
Doch buiten doodsgevaar, ik sprak hem zo terflont.

Waarom zoud gy u meêr plaagen?
Damon is niet dood geslaagen:

't Geen

't Geengy meend is niet geschied.

Laat geen vrees uw boezem knaagen,
Want de godheid, die gebied,
Wil dat droevig onheil niet.

SYLVAAN.

Wel aan, ik stel myn hart te vreden,
En geef my over aan de reden.

GALATHEA en SYLVAAN.

Hoe aangenaam, hoe zacht, hoe zoet,
Is de gerustheid van 't gemoed.

De godd'lykheid is in de rust verborgen.

De ziel, door snoode drift ontstelt,

Raakt onvoorziens in het geweld

Van kommer, naberouw en zorgen.

SYLVAAN.

Maar zeg my, Galathé, de reden van 't gezucht,
Dat gy, om mynent wil, uitsorte in de open lucht.

GALATHEA.

Myn oogen zullen u de reden

Van myn gezucht genoeg ontleden.

SYLVAAN.

Uw oogen?

GALATHEA.

Ja, Sylvaan, myn oogen; want een straal
Ontdekt myn hartzeer, doch stilzwygende in haar taal.

SYLVAAN.

Zyt gy verliefst?

GALATHEA.

Helaas!

SYLVAAN.

Gy zucht; dat is een teeken
Van liefde. gy verkiikt uw zelve zonder spreken.

GALATHEA.

Gelukkig jongeling, ik volge na op 't spoor

Een hart, dat voor my vlucht de boschen door en door,

En door zyn snelle loop de harten weet te vangen,
Maar laat het hart, dat volgt, in droevig zielsverlangen.

O Galathé! 'k versta die duist're reden niet.

G A L A T H E A.

Sylvaan, gy zyt het hart dat vluchtig bosch waart schiet:
En weet de harten, hoe snelvluchtende, met netten,

Of ander jaagtuig, na uw lusten te bezetten:

Maar 't hart, dat driftig volgt, en in verlangen leeft,
Ben ik, zo lang uw hart myn hart geen voedzel geeft.

S Y L V A A N.

„Is Galathé op my verliest,
„En heeft Sylvaan haar hart doorgriest?
„O Goden! keer die zwaare plaagen:
„Ik kan die smart niet meer verdraagen.

G A L A T H E A.

Verlaat, verlaat het naare woud.

Het woest gebergt, de duist're kuilen,

Waar zich het wreed gediët onthoud,

En daar de wolven ys'lyk huilen.

Begeef u tot de zachte min:

Laat liede van u zegepraalen:

Want 't jaagen heeft geen voordeel in,

Gy kunt die lusten licht bepaalen.

S Y L V A A N.

Waarom tracht Galathé

Myn zachte rust te stooren?

'k Wil van geen liede hooren:

De min is als een zee,

Die als een effen veld zich opdoet voor onze oogen:

Maar wie het water ploegt, vind zich wel haalt bedroo-
gen

Haar golven hebben my gebragt in zwaar verdriet.

O neen! Sylvaan vertrouwt zich op dat water niet.

G A L A T H E A.

Hoe, daar Hircanie in haar naare woestenijen,

Nooit

Nooit teelt een tygerdier,
Zo wreed, zo trots en fier,
't Geen niet eerbiedig buigt voor liefdens heerschappijen.
Helaas! helaas! heeft dan een vrouwe schoot gebaart
Een mensch, die wreeder als een tyger is van aart?

SYLVAAN.

Welaan, wil vry Sylvaan verachten;
Noem my zo wreed, zo fier,
Als 't wreedste tygerdier.
Het zal myn smart, die 'k ly, verzachten,
Als Galathé ontslaat 't gemoed,
Van liefdens dart'le minnegloed.

GALATHEA.

Heeft dan de jacht alleen vermeerstert uw gedachten?
„ Rampzaal'ge Galathé, wat troost hebt gy te wachten?
O wreede Jaager, die zo ongevoelig zyt;
En uwe frissche jeugd, en tyd,
Die dierb're schar, dus gaat besteeden
In 't jaagen, buiten alle reden!

SYLVAAN.

Kan wel een reed'lyk mensch mishaaغن
Een zaak, die 't noodlot zelfs begeert?
Het noodlot wil, dat ik zal jaagen;
Het minnen heb ik nooit geleert.
Verlaat die driften, buig uw zinnen,
Laat u de reden overwinnen.

GALATHEA.

De liefde handelt my te straf.
Helaas! moet Galathé beminnen,
Een die afkeerig is van zinnen?
Ei! sleep my liever in het graf.
Want 't leeven is ons niet gegeven,
Om altyd droevig hier te leeven.

SYLVAAN.

Verjaag die laste lust:
'k Walg van uw dartelheden,

A M A R I L L I S,

Verkies de zachte rust.

Leef na de wet der zeden.

GALATHEA.

Wel aan, wyl 't anders niet kan zyn,

Zal ik tot mind'ring van myn pyn,

Myn eigen driften zelfs bestryden.

Beminnen, zonder dat men wedermin geniet,

Is dwaasheid; 'k vlucht voor 't vuur dat zulke straalen
schiët.

Zo raak ik eenmaal uit myn lyden.

SYLVAAN en GALATHEA.

SYL. Dewyl het } anders niet kan zyn.

GAL. Wel aan, wyl 't }

SYL. Moet gy } tot mind'ring van { uw } pyn

GAL. Zal ik }

SYL. Uw } eigen driften zelfs bestryden.

GAL. Myn }

Beminnen, zonder dat men wedermin geniet,

Is dwaasheid. { vlucht } voor 't vuur dat zulke straalen
{ 'k vlucht } schiët,

SYL. Zo raakt gy } eenmaal uit { uw } lyden.

GAL. Zo raak ik }

Galathea binnen.

SYLVAAN.

Maar 'k zie daar die Bacchant Montaan,

Koim, volg my, Dorus, laat ons gaan.

Het lust my niet hem aan te hooren.

Geen dronkaart kan myn hart bekooren:

Want als een dronkaart spreekt, 't zyn yd'le en laffe reën:

Hy ziet met zyn veritand slechts door een nevel heen.

Sylvaan binnen.

DORUS.

't Kan zyn: maar 't kan my meêr behaagen,

Als dag en nacht te moeten jaagen.

Want hier kan doch geen vreugde zyn,

Als by de wyn.

VIERDE TOONEEL.

DORUS, MONTAAN, vier Bacchanten,
yder met een kruik.

MONTAAN.

GOd Bacchus, 'k heb altyd uw godgeweide altaaren
Met kranffen opgefiert van weel'ge wyngaards bla-
ren

En druiventrossen, met myn eigen hand ontroofst
Den jongen wynstok: om, met diep ontzag, myn hooft
Te hullen, tot uw eer. Ik zal uw godheid vieren;
Het lust my onvermoeit uw outer op te fieren;
En u, zo lang ik leef, te smeecken dag op dag,
Dat nooit geen and're lust myn hart bekooren mag.

Harders, laat ons vrolyk weezen;
Bacchus kan ons hart geneezen,
Afgemat door zorg en pyn,
Door een goede geest van wyn.

Een Ballet van vier Bacchanten.

Wyngod, 'k zal u eeuwig danken,
Voor de tier'ge wyngaards ranken,
Die met trossen groot en zwaar
Zyn bezwangert jaar op jaar,
Jaar op jaar, van muscadellen,
Daar zy aan de looten zwellen,
Dat de wynvrucht open barst,
Eer de Gaardenier haar parst.

DORUS.

Gy hebt gelyk, en 't heeft zyn reden.
Mogt ik eens uw ampt bekleeden,
Ik zou zitten dag en nacht
In de wynberg by de druiven,

A M A R I L L I S,

Die de zorgen doen verstuiven :
En 'k verbande licht de jagt.

De Dans hervat.

DORUS en MONTAAN.

'k Laat Sylvaan in bosschen jaagen :

Damon steeds van liefde klaagen.

'k Noem die lusten slaaverny.

De eene krenkt zich door veel loopen,

De and're door vergeefs te hoopen.

'k Ben van deze tochten vry.

De Dans hervat.

MONTAAN.

Bacchus, wil my onderschraagen,

Terwyl myn beenen my niet langer kunnen draagen.

'k Wachel, 'k struikel, 'k val op zy,

Kom ondersteun my wat ; God Bacchus, sta my by.

Einde van het derde Bedryf.

VIER.

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

Het Tooneel verbeeld het voorige Dal.

AMARILLIS *alleen.*

Zaal'ge velden, groene strecken,
 En gy kristaleine beeken,
 Die, met een verkwikkend' nat,
 Uwe groene boord beipat:
 Voelde gy myn zielsverdrieten,
 Ach! gy zoud zo snel niet vlieten.
 't Water stremde, doods van schrik,
 Op dat eigene oogenblik.

De vrees bekommert myn gedachten.

'k Stort niet vergeefs deez' droeve klagten.

De liefde heeft myn borst doorboort,

En wraakzucht, die ik min', vermoort.

Helaas! ik ben misleid, ik meende rust te vinden, (den.
 Maar, de onrust tref myn ziel, door 't lot van die 'k bemin-

TWEDE TOONEEL.

AMARILLIS, GALATHEA. *Reijen van
 Harders en Harderinnen.*

GALATHEA.

Bedroefde maagd,
 Waarom geklaagt?

Waarom gezocht? uw minnaar is in 't leeven.

Ei! Amaril, verban die smart,

En yd'le droefheid uit uw hart.

Den Hemel heeft u Damon weêrgegeeven.

De Reijen herbaalen de zes bovenstaande regels.

AMA

A M A R I L L I S,

A M A R I L L I S.

Hoe! Damon leeft?

G A L A T H E A.

O ja! hy zoekt u overal.

A M A R I L L I S.

O onverwachte vreugd! 'k verwacht hem hier in 't dal.

R E I J E N.

Schoon de wraaklust 't staal ging wetten,
 Om het, door een snoode list,
 Die van de aanslag nimmer wist,
 Op 't onnoos'le hart te zetten,
 Ziet men hoe rechtvaardigheid
 Voor het recht van Damon pleit.

D A R D E T O O N E E L.

A M A R I L L I S, D A M O N.

D A M O N, *met zyn arm in een sluijer gewonden.*

M Y N droeve ziel, keer weder tot de reden.
 De liefde handelt u te wreed.

Ach! minnaar die de min nooit leed
 Heeft aangedaan, haar wet nooit overtreden.
 Myn droeve ziel, keer weder tot de reden;

Want liefde dit rampzalig hart
 Afmartelt door de minnesmart.

O doove voor myn zuchten en gebeden.
 Myn droeve ziel, keer weder tot de reden.
 Waarom gaf haar natuur albeste leden?

Terwyl haar hart, als hart albast,
 By zo een schoone glans niet past.

Zal myn gezucht haar hart niet kunnen kneden?
 Helaas! zo smelt ik van verdriet

In traanen; maar zy acht my niet.

Myn droeve ziel, keer weder tot de reden.

A M A R I L L I S.

Beklaagt zich Damon, dat natuur
 My heeft vergunt albeste leden:

En dat ik nooit door 't minnevuur
Ben afgetreën van 't spoor der reden.
O Damon! stort deez' klagten niet.
Laat af van zuchten en gebeden:
Want was die misdaad eens geschied,
Ik stelde nooit myn ziel te vreden.

D A M O N.

Neen, Amaril, dat zoek ik nimmermeêr:
O schoone nimph, myn min is veel te teêr.
Uw kuische godd'lyke oogenstraalen,
Schoon dat daar wellust tegen pleit,
Die zoude door haar godd'lykheid,
Myn minnedriften wel bepaalen.

A M A R I L L I S.

De Vogelaar fluit dikmaals zoet,
Als hy de Vogel tracht te vangen:
Maar, als het dier zyn wellust boet
Aan 't aas, 't blyft in zyn netten hangen.
Dus lokt de minnaar, door bekoorelyke min,
Het ted're meisje na zyn zin.
Wiens zoet gevele haar licht'lyk kan verwinnen:
Wyl zy daar op niet afgericht,
Haar dikmaals al te los verplicht
Aan die zo zoet vermeestert haare zinnen.
O Damon! wie op 't woord eens minnaars licht ver-
trouwt,
Bedriegt zich, wyl zy op een zwakke grondslag bouwt.

D A M O N.

Meent dan myn zielsvoogdes, dat ik ooit zouw verlangen
U in het net te vangen
Van geile lust?
Ei! zyt gerust.
Myn min is al te heilig:
De vaste huw'lyksband, maakt voor u alles veilig.

A M A R I L L I S.

Begeer geen zaak, daar zich het noodlot tegen stelt.

D A -

Wat zekerheid?

A M A R I L L I S.

Heeft ons de godspreek niet voorspelt,
Dat ik myn minnaar zal zien sneuv'len voor myn voeten,
Daar hy, met zyne dood, de wraak der Goôn moet boeten?
En my rampzalige berooven van 't gezicht,
Wiens trouwe lietde my zo dier, zo nauw verplicht.

D A M O N.

'k Verwacht myn noodlot met geduld. 'k wil alles lyden
Om uwe wedermin.

A M A R I L L I S.

'k Wil met geen goden sryden.

D A M O N.

De dubbelzinnigheid der godspreek uitgelegt,
Volvoert niet, 't geen men meent, en meent niet 't geen
hy zegt.

Ei! stel uw hart gerust.

A M A R I L L I S.

Men moet de Goden duchten.

D A M O N.

Het noodlot is bepaalt; wy kunnen 't niet ontvuchten.

A M A R I L L I S.

't Is waar, maar daar men ons het hemelsch Raadsbe-
sluit

Zo klaar ontvouwt; is 't reën, dat men het onheil sluit
En weert, wanneer men kan de straf der Goôn ontvluch-
Verjaag de minnelust. (ten.

D A M O N.

Helaas!

A M A R I L L I S.

Wil doch niet zuchten.

D A M O N.

O Liefdens dwang; ô kwelling voor myn hart!

Ei! wil myn veege ziel, niet meêr zo droevig plaagen.
ô Goôn, 'k vind my te zwak, die zwaare last te draagen.
verlos

Verlos my van de minnesmart.

Ach! hemel, hoor myn droevig klaagen.
Toon doch uw hulp aan myn bedroeft gemoed,
Gepynt door minnevlaagen:

Zo gy, ô Godn! my niet voor 't graf behoed,
Word ik eerlang door droefheid neêr geslaagen.

AMARILLIS.

ô Liefde, 'k ben geraakt aan 't hart; uw groot vermoogen
Verwekt in myn gemoed een lieflyk mededoogen.

Myn fierheid was te zwak, uw kracht te wederstaan.
Getrouwe minnaar, 'k word door uwe minneklagten
Verwonnen; gy kost my, hoe koel en trots, verzachten.
'k Ben vaardig 't echtverband nu met u aan te gaan.

DAMON en AMARIL.

Zo sluipt allengs de ted're min,
Door oog en oor de boezem in:
En doet, na duizend zielsverdrieten,
't Verliefde hart zyn lust genieten.
Dan word oprechte min gepleegt
En droefheit van het hart geveegt.
Die min raakt eerst de ziel inwendig.
Wat dengdzaam is, dat blyft bestendig.

DAMON.

Myn ziel ontvonkt door groot verlangen,
Om u van 's Priesters hand te ontfangen.
'k Verlaat met vreugd dit bloemryk dal,
Wyl ons de Priester voegen zal.

DAMON en AMARILLIS.

Het kan myn hart geheel vernoegen,
Dat ons de Priester t'zaam' zal voegen.

DAMON.

Waar zyn de Danssers, dat wy hier niet zyn verzeld?
Myn Bruid scheidt lust te zien 't beweegen van haar leden.

Waarom vertoeft? wat is de reden,
Dat hier geen Danssers zyn in 't veld?

Een van de HARDERS.

Zy naad'ren, opgetooit met jeugdig groen en kranffen
Van bloemen om het hoofd.

D A M O N.

't Gevalt my dat zy danffen.

Reijen van Zangers en Dansfers uit.

Ballet van Harders en

Harderinnen.

D A M O N.

Kom, laat ons na den Tempel treên,

En offren op 't altaar de Goden,

Die van ons worden aangebeên :

Haar bystand hebben wy van noden,

Kom, laat ons na den Tempel treên.

Het Godendom dient aangebeên.

R E I J E N.

o Hemel! laat haar toch voortaan gelukkig leeven.

Haar harten, door de kracht des mins in een gefmeect,

Getroosten zich te zaam', 't aanstaande lief en leet,

Geduldig uitteftaan; Ei! wil haar voorfpoet geeven.

De Harders hervatten de dans.

alle binnen.

V I E R D E T O O N E E L.

G A L A T H E A, S Y L V A A N, M Y R T I L,

L I N C O, D O R U S.

S Y L V A A N.

H Et dunkt my vreemt, Mirtil, dat het u niet ter
ooren

Gekoomen is, daar 't reeds twee daagen is geleên,

Dat gy uw vaderland, deez' landfreet, hebt betreên,

Hoe Amaril, wiens glans de Harders kan bekooren,

Dat ted're meisje, van u eertyds teêr bemint,

('t is ons bekend, wat werk gy van die Schoone maakte,

Ecr

Eer gy , als balling van de liefde , 't land uitraakte)
 Deez' dag aan Damon door het huuw'lyk haar verbint ,
 Wyl hy , verslingert op haar gaaven , niet kon leeven ,
 Voor dat die Schoone hem het jawoord had gegeven.

MYRTIL.

Is 't moog'lyk , groote Goôn ! dat Damon van haar hart,
 Tot myn verdriet , zal zegepraalen ?
 Daar ik , rampzalig mensch , uit enkle minnesmart ,
 Als balling 's lands , zo lang ging dwaalen.

GALATHEA.

Gy waart noch nauwlyks uit het land ,
 Of hy ontdekte zyn gedachten ,
 Verzelt met droeve minneklagten ,
 Aan Amaril ; die minnebrand ,
 Van Damon lang in 't hart gedraagen ,
 Borst uit , en brande lichterlaagen.

MYRTIL.

Mint Damon Amaril ? ach heemel !

SYLVAN.

Ja , Mirtil ,

Hy mint , en word bemint.

MYRTIL.

O wreede Crocodil !

Helaas ! is dit het loon voor myn standvastig minnen ?

GALATHEA.

Rampzalig minnaar , wat benevelde uwe zinnen ?
 Dat gy dit Dal verliet , by yder hoog geschat :
 't Geboomt , het veld , de beek , wiens kristalyne nat
 Langs witte keijen vloeit , kon dit u niet beletten ,
 De reis met zo veel ernst en yver voort te zetten.

MYRTIL.

Wie achtervolgt 't bevel der Goôn ,
 Voldoet zyn pligt.

Ik heb verricht

't Geen my de Godspraak heeft geboôn.

'k Volg blindelings des Hemels wii ,

D

Ter

A M A R I L L I S.

Ter liefde alleen van Amaril.
 Wie achtervolgt 't bevel der Goden,
 Voldoet zyn pligt.
 Ik heb verricht

't Geen my de Godspraak heeft gebooden.

S Y L V A A N.

Maar hebt gy door die reis wel zo veel winst gedaan,
 Als gy verliest, met uit uw Vaderland te gaan?

M Y R T I L.

k Verhaaste myne reis, om weder t'huis te koomen,
 Dewyl myn zinnen speelde op 't vrucht'bre Vaderland,
 En liefde; maar, Sylvaan, hoe zoude ik kunnen droomen,
 Dat Amaril zo haast zouw treên in 't echtverband,
 Met Damon, die ik pleeg, gelyk zy weet, te haaten.
 „ Rampzalig mensch! moest ik myn vaderland verlaaten?

S Y L V A A N.

Ik heb u van die reis nooit zege voorgespelt.

M Y R T I L.

't Vermaak, dat evenwel den reiziger verzelt,
 Heb ik op reis zo wel, als yder een, genooten.
 Ach! had my het geluk in deez' zaak niet verstootten.

S Y L V A A N en G A L A T H E A.

Gy moet uw zelve nu vertroosten; wyl 't geval
 U een vermaak ontroof, dat Damon smaaken zal.
 Want 'tis onmoog'lyk iets te winnen door uw klagten,
 Als door een wonderlyk bestier der oppermagten.

M Y R T I L.

„ Minnedriften, verlaat deez' droeve ziel,
 „ Geboeijent door de straffe banden,
 „ De min verteert myn ingewanden.
 „ Ach! dat het Amaril eenmaal geviel
 „ My van die straffe boeijens te bevryen.
 „ Moet ik, rampzaalige, dan eeuwig lyen.
 „ Minne driften verlaat deez' droeve ziel.
 „ Ontroert gemoed, bekommerde gedachten,
 „ Hebt gy nooit gunst van 't Godendom te wachten?

S Y L -

SYLVAAN.

Kom, laat ons wyken in 't geboomt,
Daar 't beekje bochtig schiet en stroomt,
Langs blinkend zandgrond, nabeneden:
'k Zal u de vrijery ontleden.

GALATHEA, MYRTIL en SYLVAAN.

Kom, laat ons wyken in 't geboomt,
Daar 't beekje bochtig schiet en stroomt,
Langs blinkend zandgrond, nabeneden.

SYL 'k Zal u } De vrijery ontleden.
MYR. Wil my }

*Galathea, Myrtil en Sylvaan,
binnen.*

LINCO.

Maar, Dorus, zeg, zoude Amaril
Verkiezen Damon voor Myrtil?
Dat denk ik niet.

DORUS.

Ik wel.

LINCO.

Wat reden?

Hoe! daar Mirtil heeft smart geleden,
Als hy, door vergeleeg'nen steen
En vreemde landen, om moest zwerven,
Als balling, twee jaar achtereen:
Verlaatende zyn Vaders erven,
Zyn Amaril, het bloemryk dal,
De weelige akkers, stolp en stal,
Daar zyne schaapen 's nachts vernachten.
Zoude Amaril, uit haar gedachten,
Mirtil verbannen, zonder schuld,
Die zoveel uitstaat met geduld?

DORUS.

'k Eken, Mirtil is te beklagen,
Maar, wyl haar Damon kan behaagen,
Staan uwe Meesters zaaken slecht.

D 2

LIN-

A M A R I L L I S.

L I N C O.

Dat kan niet zyn.

D O R U S.

Onnozelknecht,

Ik kan de valsheid van de vrouwen :

Men dient haar niet veel te betrouwen.

Haar ceden zyn gelyk een veer,

Haar minneketens broos en teêr.

Want om een minnaar te verliezen,

Zy graag twee anderen verkiezen.

L I N C O.

Is 't zo gestelt met vrouwe min,

Stel ik die driften uit myn zin.

D O R U S. en L I N C O.

Wie kan laffe min behaagen?

Min valt laffig om te draagen :

En men zoekt, wanneer men mint,

't Geen men in 't bezit niet vint.

D O R U S.

Maar zacht, 'k zie ginder door de boomen,

't Gezelschap weder herwaards koomen.

V Y F D E T O N E E L.

G A L A T H E A, M Y R T I L, S Y L V A A N,

D O R U S, L I N C O.

M I R T I L.

Z Eg my, Sylvaan, waar 't wrevelig geval

Myn Amaril met Damon paaren zal?

Waar is de plaats, daar 't lot myn oogmerk zal beletten?

„ Ach! waarom is de mensch verbonden aan die wetten?

S Y L V A A N.

Mirtil, zyt gy belust die plaats te zien,

Treed met my Tempelwaart, daar zal 't geschiên.

M Y R T I L.

O Goôn! waar is uw groot vermogen?

Of

Of zyt gy zonder mededoogen?

Acht gy myn droeve klagten niet,

En moet ik sterven van verdriet?

Wel aan, ik zal de dood verwachten;

Die rust zal al myn smart verzachten.

GALATHEA, SYLVAAN, LINCO, DORUS.

Bedroefde ziel, schep moed, schep moed,

Zo kan uw hart verlichting vinden:

De droefheid, die uw Boezem voed,

Zal u op 't onvoorzienst verslinden!

MYRTIL.

Gy kent de kracht der liefde niet.

't Is maar een sprengkel, die gy ziet,

Van 't vuur, in deze borst verborgen.

'k Word afgeslaaft door minnezorgen.

GALATHEA, SYLVAAN, DORUS, LINCO.

Het is vengeefs, herroep uw moed,

En blusch die droeve minnegloed.

MYRTIL.

Neen. laat ons, door 't gedrang, aan 't heilig outer dringen,

En 't scherp gesleepen staal in deze boezem wringen:

Als dan het heete bloed uit de open wonde spat,

Dat 's Priesters offerkleed en 't outer word beklad:

Terwyl ik in dat bloed zal wentlen, wroeten, baaden:

En 't aangezicht verbleekt, met doodsverwreeds belaadend,

Dan zal die wreede maagd, my ziende in deze staat,

Verschrikken, als zy denkt aan zulk een gruweldaad:

Haar zells beschuldigen, als de oorzaak van myn lyden.

'k Wil sterven; niemand zal my van de dood bevryden.

Ja! laat ons doen, 't geen een rampzalig minnaar past,

Zo sterf ik na myn zin, de dood dient doch verrast.

LINCO.

Myn Heer zal zeker zich wel wachten

Zyn zelf voor het altaar te slachten

Om Amaril; 't kan niet geschiën;

Voor my ik wil die klucht wel zien.

Einde van het vierde Bedryf.

A M A R I L L I S.

V Y F D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L

Verbeeldende den Tempel.

D A M O N, A M A R I L L I S. *Troepen van
Harders en Harderinnen.*

Zie daar de priester herwaarts treden.
Met ongedult verwacht myn hart
Hier 't einde van de minnesmart,
Zo lang om uwent wil geleden.

T W E E D E T O O N E E L,

N I C A N D E R, *gevolg van Priesters*; D A M O N en A M A R I L L I S *aan 't Altaar*, M Y R T I L, S Y L V A A N, G A L A T H E A, L I N C O, D O R U S, *by de REIJEN van Harders en Harderinnen aan de eene zyde van het Tooneel. het vuur wort op 't Altaar ontstoken.*

O Huuw'lyks God! bestraal ons met uw licht;
Wy staan hier voor uw godd'lyk aangezicht.
Wil deez' verliefde Twee verëenen
En hun volmaakte vreugd verleenen.
Draag zorge, dat, de min van die gy eenmaal paart,
Blyft altyd ongekreukt, en onbevlekt bewaart,
Wil dit verliefde Paar te rusten leijen
Op 't dons van wellust, en vergoode lekkerneijen,
Druk in haar, door uw Goddelyk bestier,
Een onveranderlyk en heemelsch vier.

o Zachte huuwelyks God! wil deze twee vernoegeen;
Wyl het de min geviel haar harten 'zaam te voegen.

o Huuw'lyks God! bestraal ons met uw licht,

Wy

Wy staan hier voor uw godd'lyk aangezicht.

Wil deez' verliefde Twee vereënen,
En hun volmaakte vreugd verleenen.

De Reijen herbaalen de laatste vier Regels.

*Het Tooneel verduistert, 't vuur van 't
Altaar gaat uit, het Dondert, en blik-
semt, het regent vuur van den He-
mel door het dak van de Tempel. Het
Altaar verzinkt; men hoort een naar
gezucht van ondren.*

REI JEN.

Wat schrikk'lyk onweër, wat gekraak, wat naar gezucht
Bezwalkt, ontzet, vervult de lucht,

Vermengt met donderslaagen,
En vuur'ge regenvlaagen?

Het Aardryk barst van een, 't Altaar

Verzinkt; wy zyn in doodsgevaar:

Men hoort van ond'ren droevig zuchten.

Kom, Harders, Harders, laat ons vluchten!

*De Harders vluchten. de vier winden koomen
uit de grond op, en onsteeken de lucht langs
hoe meër door haar snelle beweegingen. Zy
verdwynen eindelyk. Het onweër bedaart,
de duisterheid vermindert allengs. Damon
legt in 't verschiet dood. De Harders en
Harderinnen vergad'ren van tyd tot tyd
weër by elkander.*

DARDE TOONEEL.

AMARILLIS aan de eene zyde van 't Tooneel, MYR-
TIL, LINCO aan de andere zyde, REI JEN.

AMARILLIS.

A Ch! Damon, Damon! in wat hoeken
Verschuilt gy? waar zal ik u zoeken?

Waar vinden? groote Goden! geef

Myn Damon, zo gy wilt, dat ik noch langer leef.

A M A R I L L I S,

M Y R T I L.

- „Het bliksemvuur, de donderslaagen,
 „ De naare dikke duistere lucht
 „ Verlicht, door vuur'ge regenvlaagen,
 „ De bulderende wind, 't gezucht,
 „ Het geen alom aan yders ooren,
 „ Zo naar en ys'lyk zich liet hooren:
 „ Zyn oorzaak dat de huwlyksplicht,
 „ Na Damons zin niet is verricht:
 „ En dat Myrtil noch is in 't leeven,
 „ En zich geen doodsteek heeft gegeven.

L I N C O.

- „ Ik heb voor al myn deel gehad:
 „ Myn kleet is door en weêr door nat.
 „ 't Hart schynt my in de schoen te zinken.
 „ Ach! had ik wyn, ik zouw eens drinken.

M Y R T I L.

- „ O Groote Goden! is 't uw wil,
 „ Geefmy weêrom myn Amaril.
 „ Gy kent de smarten, die my kwellen.
 „ Ei! wil myn hart te vreden stellen.

A M A R I L L I S.

Wie roept daar om zyn Amaril?

- Zyt gy het, Damon? zwygt gy stil,
 Zyt, gy 't, myn minnaar, die 'k hoor spreken?
 Waar heen, waar heen zyt gy geweeken?

Waarom misgunt gy my het vriendelyke licht
 Der oogen, daar ik ben zo dier aan u verplicht?

M Y R T I L L I S.

- „ Ach! kost myn minziek hart verplichten,
 „ Als Damon, 't hart van Amaril:
 „ Het zouw het lastb're juk verlichten
 „ Van de rampzaalige Myrtil.

A M A R I L L I S.

- „ Vermeestert door verliefde lusten,
 „ Zal ik rampzaalige niet rusten,

„ Voor

- „ Voor dat myn oog de plaats aanschouwt,
 „ Daar zich myn Damon nu onthouwt.
 „ Myn hart, door ted're zucht gedreeven,
 „ Kan zonder Damon niet meêr leeven.

REIJEN.

Wat valt het een verliefde zwaar,
 Als zy met yd'le hoop moet voeden haar gedachten,
 Daar zy met ongeduld 't geliefde moet verwachten,
 Zy reekent yder uur een jaar.

't Vertoeven krenkt haar afgeslaafde zinnen.
 O droevig lot! voor die rampzaalig minnen.

MYRTIL.

- „ Waar min, zo godlyk, zo oprecht,
 „ Is aan het ted're hart gehecht,
 „ Kan 't minziek hart vernoeging vinden.
 „ Maar, Goôn! die voor ons zorge draagt,
 „ vertrooft een minnaar, die hier klaagt.
 „ Wil haar met Damon nooit verbinden.

AMARILLIS, *vindende het lyk van Damon.*

O Goôn! vind ik myn Damon hier,
 Getroffen door het heemels vier?

Was u dit wreede lot beschooren?

Waart gy tot deze ramp gebooren?

Wie dient hier eerst, of gy of ik, beschreit,
 Daar ons de dood nu van malkand'ren scheid?

O neen, ô neen, ik wisch de traanen van myn oogen.
 Myn Damon leeft niet meêr; zyn geest is weg gevloogen.
 Myn traanen zyn vergeefs. 'k stel 't schreijen uit myn zin:

'k Moet met hem sterven, zo ik hem oprecht bemin.

Wel aan, ô zachte dood, kom eindig myn verdrieten,
 Myn lichaam zal van u nooit grooter gunst genieten.

Zy valt op het Lyk neêr.

REIJEN.

Hoe wort de sterveling geslingert, door 't geval,

Als ons 't geluk heeft hoog verheven,

Dan raakt ons leevens schip in 't kort aan laager wal,

A M A R I L L I S,

Zo dat wy weêr in droefheid leeven.

De fchynvolmaaktheid, die hier woont,

Aan die niet blind is, klaar vertoont,

Dat men het waerelds moet verachten,

En altyd 't heemelfche Verwachten.

M Y R T I L

Ach! Amaril, wat vreemde lust!

Ei, stel uw minziek hart geruft.

Hebt gy een minnaar voor 't Altaar verlooren:

Ik, als een Phœnix, uit zyn afch gebooren,

Ben van het zelfde vuur geraakt:

Een vuur waar door deez' boezem blaakt,

Zo fel als Ætnaas gloed van binnen.

De min is meester van myn zinnen.

Amarillis staat op, en verlaat het Lyk.

A M A R I L L I S.

Wie roept my weder van de dood?

Mag ik niet weezen deelgenoot

Van myn Beminde, in vreugd en smarten?

Daar het de Liefde reeds geviel

Zo zoet te fmelten ziel met ziel,

En te verëenen onze harten.

M Y R T I L.

Myn Amaril, verzet uw finart,

Verban de droefheid uit uw hart.

Wat baat het klagt op klagt te storten?

De brakke tranen, die gy fchreid,

Zyn te vergeefs, 't is ydelheid;

Wil doch uw leeven niet verkorten.

Myn Amaril, verzet uw smart,

Verban de droefheid uit uw hart.

A M A R I L L I S.

't Is my onmoogelyk te leeven zonder leeven,

Of, zonder sterven, aan myn droefheid rust te geeven.

GALATHEA.

De wind, die op zyn vlerken draagt
De woorden, die een droeve klaagt,
Verstrooit die woorden onderweegen,
En volgt zyn streek, gelyk voor heen;
Hy past op klagten noch gewezen,
Maar laat de klaagende verleezen.

De Reijen herhaalen de zes laatste Regels.

AMARILLIS.

My lust te klaagen; 'k heb myn reën.
Wie raakt het? 'k draag myn smart alleen.
Waarom belet men my te karmen,
En Damon na myn zin te omarmen?

MYRTIL.

Bedroefde maagd, ach! Amaril,
Zie hier uw minnaar, uw Myrtil,
Vermoeit van achter 't land te dwaalen.
Om u verliet hy 't vaderland;
Op dat zyn hart zouw naderhand
Van uwe schoonheid zegepraalen.

AMARILLIS.

Zwyg stil, Myrtil, het lust my niet
Te handelen van minneryen.
Gevoelde gy myn zielsverdriet,
U trof een godd'lyk medelyen.

MYRTIL.

Men breng het Lyk uit ons gezicht.
Gy Harders, wil uw plicht betrachten;
Zo word haar boezem wat verlicht,
Het zal haar hartenleed verzachten.

De Reijen neemen het Lyk op, en brengen het weg.

AMARILLIS.

Welaan, ik volg myn Damon na op 't spoor.
De reden heeft by droeven geen gehoor.

MYRTIL.

Waar heen, myn Amaril? verlaat dit droevig leeven,

A M A R I L L I S.

Al vlied gy snelder als de Wind;
 De min die onze harten bind,
 Verleent my vleugelen om door de lucht te zweeven,
 En u te volgen; want het noodlot valt bepaalt
 Wil niet, dat Amaril in droefheid eenzaam dwaalt.

V I E R D E T O O N E E L

Verbeeldende een Bosch, in 't verschiet Berg en Dal.

M Y R T I L, L I N C O.

G Een Ree, hoe schichtig, stuift zo snel door berg en
 daalen,

En rekt met zo veel haast voor uit

De boschen door, op het geluit

Der honden, die verhit het zoeken te achterhaalen;

Als myn bekoorelyke Amaril

Ontvlucht is 't oog van haar Myrtil.

O Dood! verhaast myn sterfuur, my beschooren.

De droefheid schynt voor my alleen gebooren.

Want Amaril is weggevucht,

Versteenigt voor myn droef gezucht.

O Dood! verhaast myn sterfuur my beschooren.

De droefheid schynt voor my alleen gebooren.

Waar heen? wat weg sla ik best in,

Terwyl ik hoopeloos bemin?

O Dood! verhaast myn sterfuur my beschooren.

De droefheid schynt voor my alleen gebooren.

L I N C O.

Myn heer, ik denk niet dat gy 't meent.

Het merg bevriest in myn gebeent.

Hoe, zonder achterdocht zo los te willen sterven.

Tracht gy uw arme knecht als willens te bederven?

M Y R T I L.

Zwyg, dwaaze, ontroer myn hoofd niet meêr:

Uw laste praat zou my mishaaen.

L I N C O.

Hoe zyt gy zo verstoort? myn Heer,

Mag ik u niet een woord meêr vraagen?

MYRTIL.

'K geef u verlof, vraag 't geen u lust,
Maar laat my na deez' tyd in rust.

LINCO.

Myn Heer, met uw verlof, 'k zouw vraagen,
Of liefde lastig valt te draagen;

En zo het is een lastig pak,

Of het niet beter is gemak,

Als altyd ongemak te lyden?

En, of 't geen wysheid is te myden

Een zaak, die onze rust belet,

En daar men niets van heeft te bed;

Zo datmen, als een gek, gaat klaagen,

Gelyk als gy, geheele daagen;

Zo lang tot yder u verdoemt,

En u verliefde zotten noemt?

Voor my.

*Myrtil breekt een tak van een boom,
en slaat Linco.*

MYRTIL.

Ik zal u leeren zwygen,

Tot dat gy meêr verstand zult krygen.

LINCO.

De droes, myn Heer, dat 's net geraakt:

Zo u de liefde zo wel smaakt,

Als my die onverwachte slaagen;

Verbant gy licht de minnevlaagen.

MYRTIL.

Zwyg, dwaaze, spoorelooze, zwyg.

LINCO.

Ik zal, eer ik meêr slaagen kryg,

Myn zaaken beter overleggen.

Men mag altyd geen waarheid zeggen.

MYRTIL.

Kom, volg my, Linco. wreed geval,

'K verliet om u 't Arcadisch dal.

A M A R I L L I S,

En zwurf door andere gewesten,
 Tot dat ik, hier belant ten lesten,
 Ontfang, in plaats van vreugd, verdriet;
 Nu ik geen wedermin van Amaril geniet.
 Doch, 'k zie die Schoone, laat ons wachten.
 't Lust my te hooren haare klagten.

V Y F D E T O O N E E L.

MYRTIL en LINCO. *aan de eene zyde.*
 AMARIL *aan de andre zyde.*

A M A R I L L I S.

O Eenzaam bosch, 'k vond hier wel eer myn rust,
 Gedreven door een graage lust,
 Om in het groen my zomtyds te vermaaken.
 Myn ziel kost hier volkooome wellust smaaken.

Maar nu de wisselvalligheid
 Van 't wankle lot, dat my, helaas! zo wreed komt plaagen,
 Heeft smarten voor myn ziel bereit,
 Heb ik wel dubb'le reën, te treuren en te klaagen.
 Myn minnaar is te wreed voor 't outer weggerukt;
 Die geur'ge lentebloem is veel te vroeg geplukt.
 O Eenzaamheid! 'k ben in myn hoop bedroogen.
 Gy zyt niet meêr bekoorlyk in myn oogen.
 'k Verlaat deez' plaats, want zy behaagt my niet.
 Doch waar ik gaa, ik draag myn zielsverdriet.

M Y R T I L.

Waar heen, bedroefde maagd, waar heen?
 Ik laat u langer niet alleen.
 Stel uw bedroefde ziel te vreden,
 En geef u over aan de reden.
 Waarom gezucht? waarom geklaagt?
 De Goden doen, 't geen hun behaagt.

A M A R I L L I S.

O Hemel, wil my niet meêr plaagen!

Laat af, myn lichaam is te teêr.
 Myn kracht vergaat, ik kan niet meêr.
 De straamen van uw geesselslaagen,
 Gedrukt in 't binnenst' van myn hart,
 Bekneid door duldelooze smart,
 Zyn oorzaak van myn droevig klaagen.

MYRTIL.

Bekoorlyke Amaril, waarom zo stuurs van zin,
 Dat gy myn minziek hart ontzegt uw wedermin?
 Vergun my zo veel plaats, als Damon heeft genooten.
 't Is immers in den raad der Goden reeds beslooten,
 Dat gy myn bruid zoud zyn, het is der Goden wil.
 Waarom ontzegt gy my uw liefde? zwygt gy stil?

AMARILLIS.

Myrtil, vergun my tyd te treuren, laat ik schreijen.
 Myn pligt vereischt het Lyk met traanen te geleijen.

MYRTIL.

O ja! 'k vergun u tyd, en meêr als gy begeert.
 Gebiê, 'k gehoorzaam u, de min heeft my geleert,
 Het redere gemoed der maagden nooit te ontroeren.
 Gy kunt uw oogmerk, zo 't u best gevalt, volvoeren.

AMARILLIS.

Ei, laat my dan een oogenblik alleen.
 Mitschien zal de eenzaamheid myn rouw verzetten.

MYRTIL.

Welaan, welaan, ik ben te vreên.
 Maar denk om 't noodlot, en haar strenge wetten,
 Zo nauw, zo vast bepaalt, bekoorlyke Amaril;
 Denk om 't besluit der Goôn, ter liefde van Myrtil.

Z E S D E T O O N E E L.

AMARILLIS *alleen.*

WAar is myn vryheid nu gebleeven?
 Waar is 't geruist vermaaklyk leven?
 Waar het gezicht zich keert of went,

't Is

A M A R I L L I S,

't Is droefheid, en 't zyn zielsverdrieten,
In deze borst zo vast geprent.

Wanneer zal ik eens rust genieten?

Waar heen, bedroefde ziel, waar heen?

Gy wederstreeft 't besluit en wil der oppermagten;

't Geluk bestraalt u, zyt te vreên.

Gy, oogen, ween niet meêr, myn tong, laat af van klagten.

't Verlies van Damon boet Myrtil.

Vertroost u, 't is der Goden wil.

Z E V E N D E T O O N E E L.

MYRTIL, SYLVAAN, LINCO, DORUS.

MYRTIL.

G Y teder pluimgediert, wier keelen
Des Harders ooren kunnen streelen.

Gy boomryk bosch, en klare beek,

Gy bloemryk dal, en schoone streek,

Hoe dikmaals trofgy hart en zinnen,

Door uw aanminnigheid, van binnen.

Maar wat het oog nu ziet,

Behaagt een minnaar niet:

Zyn boezem kan geen wellust smaaken,

Ten zy hy ziet die hem doet blaaken.

SYLVAAN.

Hoe lang zult gy, Myrtil,

De wedermin van Amaril,

Die schoone, vrugteloos verwachten?

Ontvouw Sylvaan doch uw gedachten.

MYRTIL.

Wat sterveling kan immermeer,
Detyd van voor- of tegenspoed verklaaren.

Al't geen het noodlot heeft bepaalt wel eer,

Zal't nooit aan ymand openbaaren.

Het noodlot waarschouwt met den slag.

't Zy

't Zy 't vreugde geeft, of droef geklag.

SYLVAAAN.

't Is waarheid; maar 't vernuft kan waare giffing maaken.
Als het te werk gaat na de omftandigheid van zaaken.

MYRTIL.

't Kan zyn, Sylvaan; maar, wyl ons de ondervinding leert;
Dat onze giffingen, voor 't meest, verkeert
Draaiboomen tegens het besluit en wil der goden;
Wat zyn daar giffingen van nooden?

Voor my, ik wacht myn voor- en tegenspoed,

't Gaa hoe het wil, met een gerust gemoed.

SYLVAAAN.

O goddelyke Reden!

Hoe dring ik in 't gedrang van uwe godd'lyk heden?

Uw wysheid, zo volmaakt,

Heeft hart en ziel geraakt.

MYRTIL en SYLVAAAN.

Het geeft genoegén,

Naa vreugd en smart,

Zyn edel hart

Te kunnen voegen.

Zo draagt zich het gerust gemoed,

't Zy 't lot geeft voor- of tegenspoed.

MYRTIL.

Doch 't is geen misdaad te verlangen,

Van 't lot eer goed als kwaad te ontfangen.

SYLVAAAN.

O neen! het kan geen misdaad zyn,

De vreugd te kiezen voor de pijn.

MYRTIL.

Waar zyt gy, schoone maagd, waar moogt gy eenzaam
dwaalen?

Wil doch uw minnaar met uw godlyk oog beftraalen.

Gaa, Linco, hoort gy niet?

LINCO.

O ja, wát is uw wil?

E

MYR-

A M A R I L L I S.

M Y R T I L.

Verhaast u.

L I N C O.

Maar, waar heen?

M Y R T I L.

Ga, zoek myn Amaril,

Die schoone Maagd. vlieg heen; wil doch niet langer
wachten.

Haar byzyn zal myn smart, die 'k lyden moet, verzachten.

L I N C O.

Waar is de plaats, daar ik die Schoone vinden zal?

M Y R T I L.

Die is my onbekent; maar, zoek haar overal.

L I N C O.

„O dienstbaarheid! ik volg uw strenge wetten,

„Ais boode van de min,

„Doch tegens hart en zin.

„O dienstbaarheid! ik volg uw strenge wetten.

Linco binnen.

M Y R T I L.

De Schoonheid, die myn ziel gebiet,

En deze boezem fel doet blaaken,

Acht myn verliefde driften niet:

Myn byzyn kan haar niet vermaaken.

Dus leef ik altyd in verdriet.

O Liefde! waarom treft gy niet

Het marm're hart van myn Beminde?

Of kan uw schicht geen doortocht vinden

In harten, harder als een steen?

Myn zuchten, smeeken, en gebeên,

Myn traanen zullen 't eerst verzachten.

Tref dan haar hart, zy zal my achten.

S Y L V A A N.

Myrtil, daar komt uw bruid.

ACHT-

ACHTSTE TOONEEL.

MYRTIL, SYLVAAN, AMARILLIS,
GALATHEA, MONTAAN, DORUS,
LINCO. Reijen van Harders en Harderin-
nen, Reijen van Jaegers, Reijen van
Bachanten.

MYRTIL.

Bedroefde Maagd,
Myn Amaril, hebt gy nu uit geklaagt?
De tyd geeft doornen, maar ook roozen,
Die op haar beurt zo fierlyk bloezen.

AMARILLIS.

Des waerelds wisselvalligheid
Geeft dikmaals reden dat men schreit.
't Beloop van 's waerelds zaaken,
Doet ons meer druk
En ongeluk,
Als rechte vreugde smaaken.

MYRTIL.

Zal Amaril dan leeven buiten min?
Kan haar myn liefde niet bekooren?
Mishaagt het haar van min te hooren?
Zyt gy alleen, ô Schoone, vyandin
Van ted're liefde? daar zyn schichten,
Al wat'er leeft, zo zacht verplichten.

AMARILLIS.

Gy stelt de liefde smaaklyk voor:
Maar wie hem eenmaal geeft gehoor,
Verliest zyn rust, en word geplaagt door minnezorgen.
Dat schynzoet heeft verdriet en smart in zich verborgen.

MYRTIL.

Als liefde valt in een stantvastig hart:

A M A R I L L I S,

Verjaagt de liefde, jorg en smart.
 Geen onheil kan de zielen raaken,
 Die door zo slerke band
 Verknocht zyn, en verpant.

Die Godheid doet hun vreugde smaaken.

*De Reijen van Harders en Harderinnen
 herhaalen de voorige Regels.*

A M A R I L L I S.

Welaan, welaan, wyl 't noodlot zulks begeert,
 Is 't reden, dat myn hart uw liefde hoog waardeert.

M Y R T I L.

O onverwachte vreugd! ô goddelyk vermoogen!
 Gy hebt myn Amaril in 't eind bewoogen.

Gy, groote Godheid, buigt haar zin,
 En loont de min met wedermin.

A M A R I L L I S.

Na verlangen, hoopen, wachten,
 Komt de min uw druk verzachten.

Al wie een trouw minnaar vint,
 Zich met recht aan hem verbint.

M Y R T I L, A M A R I L, S Y L V A A N, G A L A T H E A,

Na verlangen, hoopen, wachten,

Komt de min { MYR. AMA. } myn }
 { SYL. GAL. } uw } druk verzachten.

Want die Godheid buigt de zin,
 En loont min met wedermin.

M O N T A A N.

Harders, laat ons vreugd betoonen,

Nu de Jongeling Myrtil

Ziet zyn min met weérmin loonen

Van de Godd'lyke Amaril.

Een Dans van vier Bachanten.

S Y L V A A N.

Dus kroont stand vastigheid Myrtil,

En buigt het hart van Amaril.

Beide in het edelst van hun jaaren.

Een minnaar die de smart veracht,
Ziet dus zyn hartenleet verzacht.
Niets kan zyn blydschap evenaaren.

Een Dans van vier Jaagers.

MONTAAN.

Plengen wy de frische wyn.
Laat de becker overschuimen.
Zorge wil deez' plaats vry ruimen.
Hier kan niet als vreugde zyn.

Een Dans van vier Bachanten.

SYLVAN, MONTAAN, GALATHEA.

Harders, laat ons vreugd betoonen,
Nu de jongeling Myrtil
Ziet zyn min met weêrmin loonen
Van de Godd'lyke Amaril.

Een Dans van Harders en Harderinnen.

REIJEN.

Veel geluks, o eed'le harten,
In uw langgeleeden sinarten.
Smaak een vreugd, die by Jupyn
Nimmer zal op 't hoogste zyn.
Laat doch alle zorgen vaaren,
Nu, tot mind'ring van uw druk,
Gy den heemel van geluk
Weêr zo helder op ziet klaaren.

*De Harders, Harderinnen, Jaagers, en Bachanten
maaken, om haer vreugde over 't huwelyk te
betoonen, een Dans.*

E I N D E.

The English

... of the ...
... of the ...
... of the ...

MORTAL

... of the ...
... of the ...
... of the ...

STAVAN, MORTAL, GALAHEA

... of the ...
... of the ...
... of the ...

THE

... of the ...
... of the ...
... of the ...

WEST

... of the ...
... of the ...
... of the ...

WEST

... of the ...
... of the ...
... of the ...